

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

17 ביוני 2024

1768

י"א בסיוון התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה) (תיקון מס' 153), התשפ"ד-2024 1134

הצעת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה) (תיקון מס' 153), התשפ"ד-2024

הוספת סעיף
158טו1א

1. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹, אחרי סעיף 158טו1 יבוא:

מתן רישיון 158טו1א. (א) על אף האמור בסעיפים 158טו(א)(1) ו-158כא(א), בתקופה להפעלת מכון בקרה בהעדר בקר מורשה הגנת הסביבה – הוראת שעה

שמיום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024) עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) רשאי שר הפנים לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה אף אם לא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה לעניין גורם מאשר המנוי בסעיף 158כא(א)(2).

ד ב ר י ה ס ב ר

הקמת בניין מגורים חדש כהגדרתו בחוק, ולאחר בחינה מעמיקה של הנושא, ניתוח נתונים וניסיון שהצטבר, נמצא כי הדרישה בחוק להעסקה של בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה, אינה צפויה ליעיל את הליך הרישוי, אלא להפך היא עלולה להכביד עליו ביחס למצב הקיים כיום. נמצא כי עיקר מעורבות המשרד להגנת הסביבה בהליך הרישוי היא במסגרת שלב המידע להיותו, באמצעות מסירת המידע וההנחיות הרלוונטיות, ואילו בשלב בקרת התכן, לא נדרשת התייעצות או אישור מטעם המשרד להגנת הסביבה, למעט במקרים חריגים ביותר.

כלומר, נמצא שבמרבית המקרים המשרד להגנת הסביבה מסיים את תפקידו כגורם מאשר בשלב מסירת המידע, ואינו נדרש בשלב בקרת התכן. כמו כן נמצא כי רוב הבדיקות הנדרשות בהיבטים סביבתיים בשלב בקרת התכן, הן בדיקות הנדסיות מבניות, אשר אינן דורשות בקר מורשה ויכולות להתבצע על ידי בקר "רגיל" (בקר בהתאם לסעיפים 158יח, 158יט, ו-158כח לחוק). זאת, למעט מקרים חריגים המחייבים מומחיות ייחודית, התמצקות בתחום סביבתי ספציפי, והפעלת שיקול דעת, הכוללים שימוש תעשייתי מורכב, קרקעות מיוחדות, חומרים מסוכנים וקרינה, ובהם ממילא עמדתו המקצועית של המשרד להגנת הסביבה היא כי לא ניתן להקנות את סמכות המשרד להגנת הסביבה לבקר מורשה.

יצוין כי הבחינה שנעשתה בעניין זה בנוגע לבקשות להיתרים בתחום התעשייה, והצורך של בקר מורשה הגנת הסביבה כגורם רלוונטי בבחינת היתרים מסוג זה, טרם מוצתה, ולפיכך לא מוצע במסגרת התיקון הנוכחי לבטל את הוראת סעיף 158כא(א)(2) לחוק (המורה על העסקת בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה במכון בקרה) באופן גורף. עם זאת, מאחר שבשלב זה בקשות להיתרים בתחום התעשייה אינן נכללות בבקשות להיתרים שבהן חובה לפעול באמצעות מכון בקרה, ומאחר שנמצא כאמור כי בהתייחס לבקשות להיתרים שאינן לשימושי תעשייה לא נדרש בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה, מוצע לתקן את

סעיף 1 לצורך ייעול ההליכים בתחום התכנון והבנייה וכדי לתת מענה לסוגיות שעלו בהפעלת הליכים לפי החוק במתכונתו הנוכחית, מוצע לבצע תיקון בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק), כמפורט להלן.

הצעת חוק זו מוצע לבצע תיקון בפרק ה'3 לחוק, העוסק במכוני בקרה, וזאת בנוגע לחובת העסקת בקר מורשה מטעם השר להגנת הסביבה או עובד מעובדי משרדו (להלן – בקר מורשה הגנת הסביבה), הנדרש במכון בקרה לפי סעיף 158כא(א)(2) לחוק, ומהווה תנאי למתן רישיון למכון בקרה לפי סעיף 158טו(א)(1) לחוק.

בהתאם להסדר החוקי הקבוע בהוראות החוק ותקנות התכנון והבנייה (הקמת מכון בקרה ודרכי עבודתו), התשע"ח-2018, מכון בקרה יפעל לצורך ביצוע בקרת תכן ובקרת ביצוע. בהתאם להוראת סעיף 158טו(א)(1) לחוק, לצורך מתן רישיון למכון בקרה נדרש, בין השאר, שיפעלו בשירותו בקרים מורשים. בהתאם להוראת סעיף 158כא לחוק, מכון בקרה נדרש להעסיק בקרים מורשים לעניין הגורמים המאשרים האלה: שר הבריאות, השר להגנת הסביבה, הרשות הארצית לכבאות והצלה והרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהמשך לכך, נקבע בסעיף 158כג(א) לחוק כי לבקר מורשה יהיו נתונות הסמכויות של הגורם המאשר לפי החיקוק שלגביו הוא מורשה. משמעות הדברים היא שבקר מורשה שיוסמך על ידי הגורם המאשר הרלוונטי ויועסק במכון בקרה, יבצע את הבדיקות הנדרשות וייתן את האישור או ההתייחסות הנדרשת מטעם הגורם המאשר זאת, כדי שהליך הבדיקה והאישור מטעם הגורמים המאשרים האמורים יבוצע כולו במכון הבקרה, על ידי הבקרים המורשים, ובמטרה ליעיל את הליך הרישוי. עם זאת, במסגרת קידום תיקון לתקנות התכנון והבנייה (הקמת מכון בקרה ודרכי עבודתו), התשע"ח-2018, שנועד להסדיר את הוספתם של סוגי בקשות להיתרים שבהם יידרש אישור מכון בקרה, מעבר למחויב כיום (רק בקשות להיתר שעניינן

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשפ"ה, עמ' 626.

(ב) שר הפנים רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א), לעניין כל סוגי הבקשות להיתר או לחלקם, בתקופה או בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלו על שנתיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בניין מגורים חדש, מוצע להוסיף להוראות החוק את סעיף 158טו1א כמפורט להלן:

מוצע כי בתקופה שתחילתה מיום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024) (המועד שבו תמה תקופת הארכה האמורה בסעיף 158טו10(ב)(1) לחוק) עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) (המועד שממנו ואילך צפויות להתווסף למכונני בקרה כל הבקשות להיתרים, למעט אלה שיוחלט להחריגן) תינתן לשר הפנים האפשרות לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה, אף אם לא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה לעניין גורם מאשר המנוי בסעיף 158כא(א)(2). יובהר כי עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) מכונני בקרה לא יעסקו בבקשות להיתר שעניינן שימושי תעשייה, אשר לגביהן נדרשת כאמור בחינה נוספת.

מוצע לתת לשר הפנים את הסמכות להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) המוצע בתקופה או בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלו על שנתיים. מוצע כי סמכות זו של השר תהיה בנוגע לכל סוגי הבקשות להיתר או בנוגע לחלקם, באופן שיאפשר הפעלת שיקול דעת לנוכח ממצאי הבחינה שתושלם בעניין הצורך בבקר מורשה הגנת הסביבה בנוגע לבקשות להיתרים בתחום התעשייה.

החוק כך ששר הפנים יהיה רשאי לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה אף שלא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה, וזאת בהוראת שעה, כשלב ביניים זמני ועד לגיבוש הסדר קבוע, אם יידרש לגבי בקר מורשה בתחום זה.

יצוין כי הוראה דומה, ולפיה לא נדרשת העסקה של כל הבקרים המורשים כתנאי למתן רישיון למכון בקרה, נקבעה בסעיף 158טו10(ב)(1) לחוק, וזאת לעניין הקמת בניין מגורים חדש בלבד. ההוראה האמורה הוארכה בצו וצפויה לפקוע ביום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024), בהתאם לצו התכנון והבנייה (הארכת התקופה האמורה בסעיף 158טו10(ב) לחוק), התשפ"ד-2023.

בהתאם לכך, כדי לאפשר פעילות של מכון בקרה בלא בקר מורשה הגנת הסביבה, הן לעניין בניין מגורים חדש והן לעניין בקשות להיתרים שאין עניינן בניין מגורים חדש, מוצעת הצעת חוק זו.

מאחר שיום התחילה הנדחה של הוראות החוק בעניין מכון בקרה לעניין בקשות להיתרים בנושאים שאינם הקמת בניין מגורים חדש, הוא יום כ"ה בסיוון התשפ"ד (1 ביולי 2024), בהתאם לצו התכנון והבנייה (תיקון מס' 101) (דחיית יום התחילה הנדחה של החוק), התשפ"ד-2023, ובהתחשב במועד הפקיעה של תקופת ההארכה של הוראת סעיף 158טו10(ב)(1) לחוק לעניין בקשות להיתרים שעניינן הקמת

